

Algemeen	
Onderwerp	Regionale Agenda Preventie & Vroegsignalering 2020 t/m juni 2021
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Rinelle van den Top
Eenheid	Sturing
E-mail	r.vandentop@ggdgv.nl
Kenmerk	
Datum	15 november 2019

Voorstel

Instemmen met de Regionale Agenda Preventie & Vroegsignalering 2020 t/m juni 2021 en de beschikbare middelen uit de begroting Bescherming & Opvang hiervoor aanwenden.

Kernboodschap

Met de vaststelling van het Beleidsplan Bescherming en Opvang hebben gemeenten besloten om in te zetten op preventieve maatregelen die moeten leiden tot het voorkomen (van de verergering) van psychische en geweldsproblemen. Op basis van de evaluatie van de Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering 2018-2019 en actuele ontwikkelingen, is een breed gedragen nieuwe Agenda voor de periode 2020 t/m juni 2021 opgesteld.

Aanleiding

De Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering vormt een nadere uitwerking van afspraken uit het beleidsplan Bescherming en Opvang 2017-2020. In dit beleidsplan wordt preventie toegespitst op:

1. Preventie en vroegsignalering van Huiselijk geweld/Kindermishandeling (HGKM).
2. Preventie en vroegsignalering van psychische problematiek (verward gedrag).

In de Regionale Agenda Preventie & Vroegsignalering 2018-2019 zijn deze maatregelen verder uitgewerkt voor de periode 2018 t/m 2019. Op basis van de evaluatie van deze Agenda is in mei/juni 2019 in de verschillende regionale gremia ingestemd met de voorgestelde richting voor de nieuwe Agenda, waarvan de uitwerking nu voorligt ter besluitvorming. De Agenda bevat een overzicht van de geselecteerde preventieve maatregelen voor Bescherming en Opvang voor de periode 2020 t/m juni 2021. Met deze Agenda wordt richting gegeven aan de beschikbare inzet, financiën en capaciteit voor een effectieve aanpak van preventie en vroegsignalering van HGKM en psychische problematiek (inclusief verslaving).

Doel

De inzet van effectieve preventieve maatregelen voor kwetsbare doelgroepen, die te maken hebben met huiselijk geweld, kindermishandeling en/of psychische problematiek, zodat inwoners zo veilig en gelukkig mogelijk kunnen leven en (verergering van) problemen en crises zoveel mogelijk voorkomen worden.

Argumenten

De Agenda is overwegend gebaseerd op succesvolle maatregelen uit de vorige agenda

In de Regionale Agenda Preventie & Vroegsignalering 2018-2019 zijn de speerpunten uit het beleidsplan verder uitgewerkt voor de periode 2018 t/m 2019. Conform deze vastgestelde agenda zijn diverse maatregelen succesvol uitgevoerd:

- Door middel van verschillende campagnes is aandacht gevraagd voor preventie en/of vroegsignalering van psychische problematiek, verslavingsproblematiek, huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM). De campagnes hebben geleid tot veel (media)aandacht voor deze onderwerpen. Voor het beklijven van de boodschap is herhaling van de boodschap in de toekomst echter belangrijk. Voorbeelden van campagnes zijn 1. Hey, het is oké, 2. #ZIE, 3. Verward gedrag, 4. IkPas, 5. Alcoholmatiging 55+ (nov 2019).

- Er is ondersteuning geboden aan kinderen uit gezinnen met verslavingsproblematiek en/of psychische problematiek (KOPP KVO), wat volgens betrokken professionals heeft geleid tot een verbetering van de weerbaarheid en gezondheid van deze kinderen.
- Via het onderwijs is evidence based ondersteuning geboden om het thema 'mentale weerbaarheid' schoolbreed en structureel aandacht te geven. Het effect is (nog) lastig te meten maar de reacties zijn zeer positief.
- Diverse trainingen zijn aangeboden om professionals uit het sociaal-, zorg- en veiligheidsdomein toe te rusten voor betere vroegsignalering en doorverwijzing bij psychische problematiek, verslavingsproblematiek en HGKM. Deze trainingen kenden overwegend positieve evaluaties.
- Ontwikkeling en verspreiding van voorlichtingsmateriaal over kindermishandeling in het voortgezet onderwijs en mbo. Het effect is (nog) lastig te meten maar de reacties zijn zeer positief.

In bijlage 1 is een evaluatie van elke maatregel uit de Agenda weergegeven met eventuele bijzonderheden. Daarnaast is ingezet op de borging van diverse maatregelen op het gebied van preventie van HGKM in de regionale uitwerking van het actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis'.

De Agenda 2020 t/m juni 2021 kent een breed maatschappelijk draagvlak

De voorliggende Agenda is opgesteld in nauwe afstemming met gemeenten en het veld middels diverse bijeenkomsten en feedbacksessies.

Effectieve preventie vraagt om een integrale en cyclische aanpak

HGKM en psychische problematiek zijn complexe problemen waarbij één eenvoudige oplossing vaak niet afdoende is. Effectieve preventie vraagt dan ook om een integrale aanpak, waar bij een mix van maatregelen wordt genomen. De voorgestelde maatregelen in deze agenda sluiten aan bij:

- Diverse overleggen met stakeholders in de regio Gooi en Vechtstreek, zoals gemeenten, welzijn, verslavingszorg, Veilig Thuis, onderwijs, GGZ en het herstellennetwerk van ervaringsdeskundigen. Ook de uitvoering van de maatregelen zal in nauwe samenwerking met deze stakeholders plaatsvinden.
- Speerpunten die zijn bepaald in het landelijke actieprogramma Geweld hoort nergens thuis. Deze speerpunten zijn bepaald op basis van gedegen onderzoek en jarenlange ervaring.
- Adviezen van het RIVM voor een integrale aanpak van preventie, waarbij een mix van maatregelen wordt geadviseerd op vijf pijlers (1. fysieke en sociale omgeving, 2. regelgeving en handhaving, 3. voorlichting en educatie, 4. signalering en advies, 5. ondersteuning).
- De maatregelen die zijn ingezet in de periode 2018-2019. Het veranderen van gedrag of het bewustmaken van mensen is een complex proces, waar vaak tijd overheen gaat. Herhaling van de boodschap is bepalend voor de effectiviteit hiervan. Om deze reden bouwt de Agenda 2020 t/m juni 2021 grotendeels voort op de uitgevoerde maatregelen uit 2018 en 2019.
- Actuele ontwikkelingen en speerpunten van gemeenten, waaronder:
 - De psychische gezondheid van mantelzorgers en naasten.
 - De landelijke meerjarige campagne depressiepreventie met aandacht voor specifieke risicogroepen: jongeren, jonge vrouwen, werknemers, huisartspatiënten met signalen van (beginnende) depressie en chronisch zieken.
 - Implementatie van een (hernieuwd) landelijk lesprogramma over huiselijk geweld en kindermishandeling.
 - Jaarlijkse inzet van de wereldwijde actie Orange the world, zoals opgenomen in het Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis.

Kanttekeningen

- Veel maatregelen uit deze agenda staan niet op zichzelf en hebben overlap met andere regionale programma's, waaronder het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Jeugd (PHP), de regionale Gezonde School aanpak, het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis, de regionale aanpak voor suïcidepreventie, etc. Er wordt daarom nauw afgestemd en opgetrokken met de projectleiders van deze programma's. Op deze manier kan de agenda de doelstellingen van overlappende programma's versterken en andersom.

- In het najaar van 2019 wordt vanuit de Regio een voorstel gedaan voor een suïcidepreventieproject. Indien dit project wordt vastgesteld, wordt in de uitvoering van deze Agenda waar mogelijk afgestemd met het suïcidepreventieproject.
- Vanuit cliënt(vertegenwoordigers) en zorgaanbieders is de wens uitgesproken om het aanbod van cursussen voor Kinderen van Ouders met Psychische Problemen en/of Verslaving (KOPP KOV) te vergroten. Enerzijds gaat het daarbij om het vaker aanbieden van de cursussen die op dit moment jaarlijks worden aangeboden. Anderzijds gaat het om het verbreden van de leeftijdsgroep van 4-18 naar 18- tenminste 25 jaar. Binnen de regionale begroting voor preventieve verslavingszorg is er geen ruimte voor uitbreiding van het huidige aanbod. Daarbij behoort deze voorziening officieel tot het lokale voorveld en taak van de regiogemeenten. Mogelijk kunnen gemeenten gecoördineerd (extra) inzetten op KOPP KOV aanbod.

Financiën

Personele kosten

- Vanuit de GGD Gooi en Vechtstreek wordt 8 uur per week ingezet voor de coördinatie van deze Regionale Agenda. De kosten hiervoor zijn gedekt vanuit het regionale uitvoeringsprogramma Bescherming en Opvang.

Niet-personele kosten:

- Alle activiteiten voor preventieve verslavingszorg worden bekostigd vanuit de meerjarenbegroting bescherming & Opvang.
- Vanwege de overlap met andere programma's, zoals het Preventie- en handavingsplan alcohol en jeugd en het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis, wordt een deel van de maatregelen bekostigd vanuit deze programma's.
- Vanuit de begroting Bescherming en Opvang is jaarlijks €36.500,- (voor de gehele periode 2020 t/m juni 2021 totaal €54.750,-) beschikbaar voor de uitvoering van de overige maatregelen uit deze Agenda. De middelen zijn hierbij als volgt verdeeld:
 - De ontwikkeling/uitvoering van publiekscampagnes (€24.750,-);
 - De inzet van professionals en ervaringsdeskundigen (€3.500,-);
 - De organisatie van trainingen/bijeenkomsten voor inwoners, vrijwilligers en professionals (€6.000,-);
 - Het stimuleren en ondersteunen van scholen die via de Gezonde School Methode werken aan de mentale weerbaarheid van leerlingen (€15.000,-);
 - De uitvoering van de pilot monitor sociaal kwetsbare groepen (€5.500,-)
- Voor de uitvoering van trainingen/workshops over preventie van verward gedrag wordt, in overleg met de uitvoeringsdiensten, een [subsidieaanvraag gedaan bij ZonMw](#). Voor de eigen bijdrage die nodig is voor deze aanvraag (10%), worden de uren voor coördinatie vanuit de Regio ingezet en wordt het aantal uren dat deelnemers aanwezig zijn bij trainingen bijgehouden. Dit betekent dat er geen extra bijdrage van gemeenten wordt gevraagd.

Een [gedetailleerde begroting](#) is opgenomen in de Agenda.

Uitvoering

- De Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering bevat maatregelen die regionaal worden gecoördineerd en grotendeels uitgevoerd door de GGD. Ambtelijke afstemming hierover vindt plaats via het ambtelijk overleg sociaal domein. De ambtenaren uit dit overleg zijn, indien nodig, verantwoordelijk voor de interne communicatie over de maatregelen uit deze Agenda binnen hun gemeente. Over publiekscampagnes wordt daarnaast de lokale communicatie adviseurs afgestemd.
- Naast de activiteiten uit deze regionale Agenda, zetten gemeenten veelal lokale preventieve activiteiten in. Om gemeenten hierbij te inspireren en ondersteunen, wordt begin 2020 een inspiratiebijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst worden concrete voorbeelden en adviezen voor de lokale aanpak gepresenteerd. De GGD kan binnen de begroting van deze Agenda, gemeenten ondersteunen bij het versterken van deze lokale aanpak.

- Voor een aantal maatregelen uit deze agenda wordt lokale inzet gevraagd. Zie tabel 1 hieronder. Ambtelijk is hier positief op geadviseerd.

Maatregelen	Gevraagde lokale inzet
Onder de aandacht brengen van regionale publiekscampagnes.	<p>Op basis van regionale communicatietoolkit via gemeentelijke communicatiekanalen de publiekscampagnes uit deze Agenda onder de aandacht brengen van zowel medewerkers van de gemeente als inwoners. Bijvoorbeeld via gemeentelijke website, gemeentepagina en sociale media. Hierbij gaat het om de volgende campagnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor landelijke campagnes over HGKM in gemeentelijke communicatie (indicatie: jaarlijks 8 uur); • Campagne 'Is het veilig' voor zorgprofessionals (indicatie: jaarlijks 8 uur); • Hey, het is oké (indicatie 2020: 8 uur). <p>(Voor andere publiekscampagnes uit deze Agenda is de gevraagde lokale inzet geborgd binnen het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis en het Preventie- en handhavingsplan alcohol en jeugd. Het gaat hierbij om de volgende campagnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publiekscampagne alcoholgebruik 55+ers.)
Lokale invulling van publiekscampagne.	<p>Gemeenten worden gevraagd inhoudelijk bij te dragen aan de voortzetting van de publiekscampagne over verward gedrag (Kijk jij om of kijk jij weg). Deze inhoudelijke bijdrage bestaat o.a. uit interne communicatie over de campagne, meedenken over doelen campagne, aanleveren lokale informatie, lokaal verspreiden van communicatiemateriaal. Op deze manier wordt geborgd dat de regionale campagne is afgestemd op de lokale situaties. Voorafgaand aan de uitvoering van deze campagne wordt, in afstemming met de ambtelijke klankbordgroep Sociaal Domein een communicatieplan opgesteld. Daarin wordt tevens afgestemd over de lokale inzet (indicatie: 2021: 25 uur).</p> <p>(Voor andere publiekscampagnes waarvoor een lokale invulling wordt gevraagd is de gevraagde lokale inzet geborgd binnen het actieprogramma Geweld hoort nergens thuis. Het gaat hierbij om de volgende campagnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orange the World • Regionale publiekscampagne Huiselijk Geweld en kindermishandeling)
Bijeenkomsten voor inwoners over psychische gezondheid/verward gedrag, met aandacht voor herkennen van HGKM.	<p>De Regio heeft een programma ontwikkeld voor een inwonersbijeenkomst over psychische gezondheid/verward gedrag. Een eerste inwonersbijeenkomst met dit programma is in 2019 succesvol uitgevoerd in de gemeente Gooise Meren. Het is mogelijk om deze inwonersbijeenkomsten ook in andere gemeenten naar behoefte te organiseren, waarbij ruimte is om het programma aan te passen aan lokale wensen. De organisatie van de bijeenkomst (locatie, uitnodigingen, afstemming over lokale wensen voor het programma) ligt bij de gemeenten om zo goed aan te sluiten bij de lokale situatie en de lokale netwerken.</p>
Deelname van medewerkers gemeenten aan trainingen.	<p>Vanuit deze Agenda wordt een aantal trainingen georganiseerd waar ook gemeenten aan kunnen deelnemen. Indien medewerkers van gemeenten deelnemen aan deze trainingen, investeren gemeenten de uren van deze medewerkers. Over het aanbod van de trainingen wordt afgestemd met de uitvoeringsdiensten, zodat deze goed aansluiten bij wensen/behoefte en de beschikbare capaciteit.</p>

Tabel 1: gevraagde lokale inzet

Bijlage(n)

- [Bijlage 2: Evaluatie Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering Bescherming en Opvang 2018-2019.](#)
- [Bijlage 3: Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering Bescherming en Opvang 2020 t/m juni 2021.](#)

Bijlage 1: Evaluatie maatregelen Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering Bescherming en Opvang 2018-2019

Deze evaluatie is een update van de evaluatie die reeds was opgenomen in de 'Terug- en vooruitblik Regionale Agenda Preventie Vroegsignalering Bescherming en Opvang'. Deze is in mei/juni in de verschillende gremia besproken.

Maatregel		Uitgevoerd volgens planning? (ja/nee)	Toelichting
Vormen werkgroep	Werkgroep preventie HGKM en psychische problematiek binnen Taskforce HGKM.	Ja	
Geïndiceerde preventie	Promoten van zelfhulpprogramma's voor mensen met lichte verslavingsproblematiek via 30dagengezonder, een publiekscampagne alcoholmatiging en huisartsen.	Ja	Via de campagnes IkPas, 30dagengezonder en Hey, het is oké zijn de zelfhulpprogramma's (mede via zorgprofessionals) onder de aandacht gebracht.
	Training 0 ^{de} en 1 ^{ste} lijn professionals in vroegsignalering alcoholmisbruik.	Ja	Gepland juni, september, oktober 2019.
	Via het regionaal leerhuis aanbieden van trainingen Mental Health First Aid voor gemeente ambtenaren, zorgprofessionals en vrijwilligers die verbonden zijn aan vrijwilligersorganisaties.	Ja	Er is driemaal een training van 4 dagdelen MHFA aangeboden. (36 deelnemers).
	Via het regionaal leerhuis aanbieden van diverse trainingen voor gemeente ambtenaren in vroegsignalering alcoholmisbruik, HGKM en psychische problematiek.	Ja	Er is in 2019 eenmaal een training vroegsignalering alcoholmisbruik en psychische problematiek verzorgd (9 deelnemers). Er is in 2019 eenmaal een training vroegsignalering HGKM aangeboden (20 deelnemers) door Veilig Thuis. In 2018 is eenmaal een training over ouderenmishandeling aanboden (22 deelnemers). In 2018 zijn in het kader van de aangescherpte meldcode circa 200 professionals uit het onderwijs, zorg- en welzijn, kinderopvang, jeugdzorg, justitie door Veilig Thuis voorgelicht.
	Trainingen voor thuiszorgmedewerkers in vroegsignalering alcoholmisbruik, psychische problematiek, verward gedrag en HGKM.	Ja	Gepland 2 ^{de} helft 2019. Juni 2019 is een training vroegsignalering overmatig

			gebruik van alcohol, tabak en medicijnen aangeboden (circa 20 deelnemers).
	Inventariseren bereidheid van apothekers voor het inregelen van vroegsignalering van het niet ophalen van medicatie door EPA patiënten (naar voorbeeld van het SMANOM-EPA project in Amsterdam).	Nee	Er is contact opgenomen met het SMANON-P project in Amsterdam. De evaluatie van deze aanpak is nog niet gereed en de materialen zijn nog niet beschikbaar. Waarschijnlijk is dit de 2 ^{de} helft 2019 wel beschikbaar.
	Inzet programma KOPP KOV.	Ja	In 2018/begin 2019 zijn die cursussen aangeboden. Deze drie cursussen worden in het najaar van 2019 opnieuw aangeboden.
	Inventariseren en bekend maken van ondersteuningsaanbod voor kinderen die te maken hebben gehad met HGKM. Indien er voor bepaalde doelgroepen niet voldoende aanbod beschikbaar is, wordt er een voorstel gedaan om dit in te kopen.	Deels	Is geborgd in plan van aanpak Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis.
Selectieve preventie	Inventariseren en bekend maken van ondersteuningsaanbod voor kinderen met weerbaarheidsproblematiek.	Deels	Inventarisatie van het aanbod is gereed. In samenwerking met Unita wordt een lijst gemaakt met aanbieders in de regio waar scholen naar kunnen doorverwijzen. Er is een overzicht gemaakt van alle preventieve gezondheidsinterventies die voor universele of individuele preventie zonder indicatie in Gooi en Vechtstreek beschikbaar zijn. Deze interventies zijn veelal bestemd voor het onderwijs. Bij de doorontwikkeling van de regionale Gezonde School Aanpak van de GGD wordt bekeken of deze interventies vindbaar kunnen worden gemaakt in een database.
	Campagne 'is het veilig' voor zorgprofessionals, waarbij ook meer bekendheid wordt gegeven aan ondersteuning die Veilig Thuis kan bieden aan organisaties.	Ja	Gepland najaar 2019.
	Uitwerken voorstel voorlichting/ondersteuning voor preventie van huiselijk geweld bij specifieke risicogroepen.	Deels	Is geborgd in plan van aanpak Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis.
Universele preventie	Publiekscampagne (praten over) psychische problematiek. Hierbij wordt bekendheid gegeven aan het landelijk digitaal platform Mentaal Vitaal.	Ja	Er is aangesloten bij de landelijke campagne Hey, het is oké. Meer informatie op www.ggdv.nl/heyhelpt Volgens de planning zou deze campagne in 2018

			plaatsvinden. Vanwege de landelijke aandacht voor de campagne in 2019, is besloten om ook in 2019 beknopt de campagne in de regio onder de aandacht te brengen.
	Informatie avonden psychische gezondheid voor inwoners, als onderdeel van de publiekscampagne psychische gezondheid.	Ja	Mei-juni 2019. Tot nu toe alleen aangevraagd door gemeente Gooise Meren. Aanvullend zijn op diverse momenten ervaringsdeskundigen van Samen Sterk Zonder Stigma met inwoners in gesprek gegaan.
	Publiekscampagne over het herkennen van en handelen bij verward gedrag.	Ja	Campagne is uitgevoerd in het voorjaar 2019.
	Publiekscampagne over huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling.	Ja	De publiekscampagne is in het najaar van 2018 grootschalig uitgevoerd. De campagne heeft geleid tot zeer veel media aandacht en is naar schatting door een groot percentage inwoners gezien.
	Aanbod van programma's voor mentale weerbaarheid in het onderwijs.	Ja	Alle scholen in de regio konden zich aanmelden voor regionale ondersteuning (ondersteuning GGD+ budget voor inzet van een preventieprogramma) bij het thema 'mentale weerbaarheid'. Hierbij is inhoudelijk aangesloten bij de landelijke Gezonde School Aanpak . Meer informatie over de regionale ondersteuning is te vinden via www.ggdgv.nl/gezondeschool . In mei 2019 wordt bekend welke scholen zich hebben aangemeld voor deze ondersteuning.
	Voorlichting over kindermishandeling in het onderwijs.	Deels	Een poster voor het middelbaar onderwijs is ontwikkeld en verspreid als onderdeel van de publiekscampagne HGKM.
	Vanuit het Preventie- en handhavingplan alcohol en jeugd (PHP) inzet voor publiekscampagne preventie alcohol bij volwassenen.	Deels	De doelgroep 'volwassenen' is op basis van cijfers uit de GGD gezondheidsmonitor verder gespecificeerd naar 55-70 jarigen. Doordat er landelijk nog geen campagne is ontwikkeld voor specifiek deze doelgroep, vroeg de ontwikkeling van een effectieve campagne meer tijd. De campagne is grotendeels ontwikkeld en wordt november 2019 uitgerold.
	Verantwoording projectresultaten.	Ja	Middels deze evaluatie.
	Aanleveren informatie aan gemeenten voor monitor	Ja	

	HGKM.		
	Extra optie: Opzetten monitor sociaal kwetsbare groepen.	Ja	Op basis van deze Agenda is een voorstel gedaan voor de uitvoering van een pilot met deze monitor in één gemeente. De uitvoering van de pilot valt buiten deze Agenda. De resultaten van deze pilot worden opgeleverd voor de zomer van 2020.
Advisering lokale aanpak	Ondersteuning van gemeenten bij lokale aanpak.	Ja	Er zijn slechts enkele vragen van gemeenten binnengekomen.
	Inspiratiebijeenkomst lokale aanpak preventie Bescherming en Opvang voor gemeente ambtenaren.	Nee	Op aanvraag. Niet aangevraagd.

De maatregelen uit deze agenda zijn binnen de beschikbare begroting gerealiseerd.

Bijlage 2: Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering 2020 t/m juni 2021

1. Achtergrond

Als (kwetsbare) inwoners zoveel mogelijk regie kunnen voeren en kunnen omgaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in hun leven, dat verbetert hun kwaliteit van leven. Gemeenten willen met preventie en vroegsignalering voorkomen dat problemen verergeren en mogelijk tot een crisis leiden. Dit maakt onderdeel uit van de sluitende aanpak die het beleidsplan Bescherming & Opvang beoogt. In het beleidsplan Bescherming en Opvang wordt met preventie bedoeld: 1. Preventie en vroegsignalering van Huiselijk geweld/Kindermishandeling (HGKM) en 2. Preventie en vroegsignalering van psychische problematiek (verward gedrag). Hiervoor worden vier speerpunten benoemd, waarvan de volgende twee speerpunten van toepassing zijn op deze Agenda:

- Integrale voorlichting aan inwoners en professionals.
- Vroegtijdige signalering in de wijk.

2. Doel

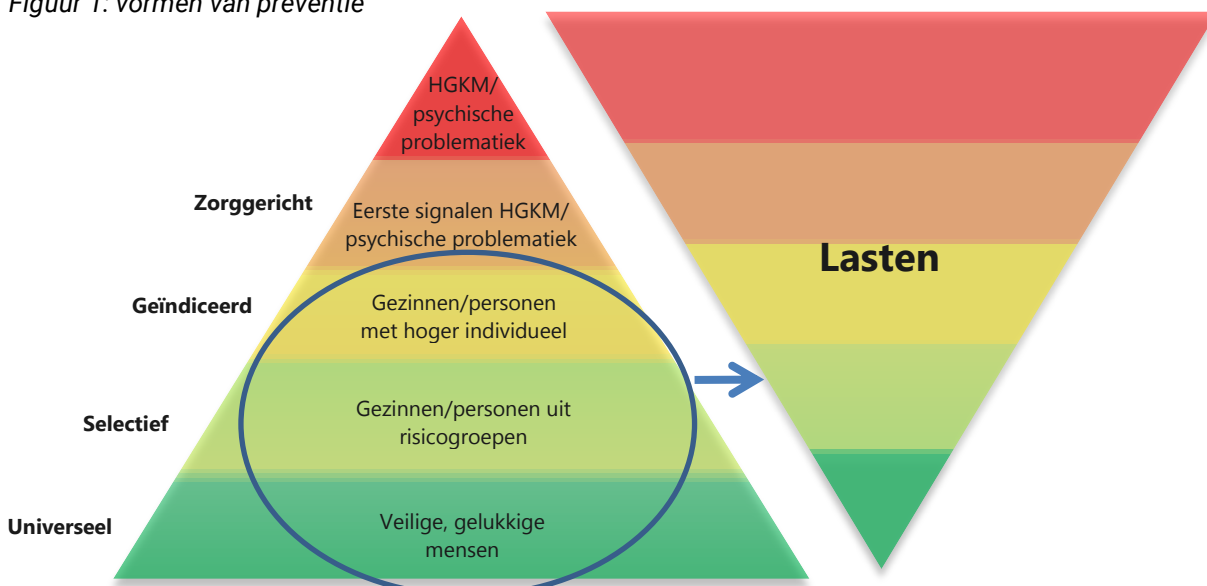
De inzet van effectieve maatregelen voor kwetsbare doelgroepen die te maken hebben met huiselijk geweld, kindermishandeling en/of psychische problematiek, zodat inwoners zo veilig en gelukkig mogelijk kunnen leven en (verergering van) problemen en crises voorkomen worden.

3. Scope

Deze Agenda is opgesteld voor de periode 2020 t/m juni 2021. Daarna wordt, op basis van het nieuwe beleidsplan Bescherming en Opvang dat in 2021 gereed is, een nieuwe Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering opgesteld.

Preventie wordt veelal ingedeeld in vier categorieën: universele, selectieve, geïndiceerde en zorggerichte preventie. Deze opbouw gaat uit van de inzet van preventie op de algehele samenleving, naar een steeds specifiekere doelgroep met meer risico's en problemen (figuur 1). Hoe hoger een individu op de 'ladder' van preventie ondersteuning nodig heeft, hoe hoger tegelijkertijd de lasten voor de maatschappij zijn. Inzetten op preventie levert uiteindelijk dus ook een reductie van maatschappelijke kosten op. De focus van deze Regionale Agenda Preventie & Vroegsignalering ligt bij universele, selectieve preventie (collectieve preventie) en deels bij geïndiceerde preventie.

Figuur 1: vormen van preventie

4. Effectieve aanpak

HGKM en psychische problematiek zijn complexe problemen waarbij één eenvoudige oplossing vaak niet afdoende is. Effectieve preventie vraagt dan ook om een integrale aanpak, waar bij een mix van maatregelen wordt genomen. De voorgestelde maatregelen in deze agenda volgen op:

- Speerpunten die zijn bepaald in het landelijke actieprogramma Geweld hoort nergens thuis. Deze speerpunten zijn bepaald op basis van gedegen onderzoek en jarenlange ervaring.
- Adviezen van het RIVM voor een integrale aanpak van preventie, waarbij een mix van maatregelen wordt geadviseerd op vijf pijlers (1. fysieke en sociale omgeving, 2. regelgeving en handhaving, 3. voorlichting en educatie, 4. signalering en advies, 5. ondersteuning). Een mix van maatregelen op deze pijlers is nodig om te komen tot een effectieve aanpak. Een toelichting op deze pijlers is weergegeven in bijlage 1.
- Een inventarisatie naar de good practices uit andere regio's en adviezen van kennisinstituten. Waar mogelijk worden 'evidence based' interventies ingezet.
- Inventarisatie bij stakeholders in de regio Gooi en Vechtstreek.

Door zowel aan te sluiten bij landelijke richtlijnen als bij lokale kansen en hiaten, wordt op een effectieve wijze invulling gegeven aan universele, selectieve en geïndiceerde preventie van HGKM en psychische problematiek.

5. Speerpunten voor 2020 t/m juni 2021

Voor de periode 2020 t/m juni 2021 ligt de nadruk op de voortzetting van de speerpunten waar in 2018 en 2019 op is ingezet (zie [evaluatie Agenda 2018-2019](#)). Nieuw in de agenda is:

- Extra aandacht voor psychische gezondheid van mantelzorgers en naasten, in samenwerking met het herstellennetwerk.
- Aansluitend bij de landelijke meerjarige campagne depressiepreventie, aandacht voor specifieke risicogroepen: jongeren, jonge vrouwen, werknemers, huisartspatiënten met signalen van (beginnende) depressie en chronisch zieken.
- Implementatie van een (hernieuwd) landelijk lesprogramma over huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Jaarlijkse inzet van de wereldwijde actie Orange the world, zoals opgenomen in het Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis.

6. Uitwerking speerpunten 2020/2021

In 2020/2021 wordt op de verschillende niveaus van preventie uitvoering gegeven aan een aantal maatregelen. Per niveau zijn deze maatregelen weergegeven op de volgende pagina's.

Bij elke maatregel is doormiddel van symbolen aangegeven of deze betrekking heeft op preventie/vroegsignalering van HGKM () en/of psychische problematiek ().

Geïndiceerde preventie								
Doel	Maatregel	Toelichting	Regie	Preventie pijler				
				Fysieke en sociale omgeving	Voorlichting en bewustwording	Regelgeving en handhaving	Signalering en advies	Ondersteuning
Toename gebruik zelfhulpprogramma's voor beginnende verslavingsproblematiek. 	Promoten van zelfhulpprogramma's voor mensen met lichte verslavingsproblematiek via IkPas en een publiekscampagne alcoholmatiging en huisartsen.	O.a. via Jellinek zijn diverse online zelfhulpprogramma's voor mensen met een lichte verslaving beschikbaar deze zelfhulpprogramma's worden gepromoot via diverse publiekscampagnes. <i>Samenhang Preventie- en handhavingsplan alcohol en jeugd</i>	GGD, i.s.m. Jellinek		X		X	X
Snellere signalering, doorverwijzing en behandeling van overmatig gebruik van alcohol, tabak en medicijnen. 	Via regionaal leerhuis training van medewerkers gemeenten, 0 ^{de} en 1 ^{ste} lijn professionals in vroegsignalering overmatig gebruik alcohol, tabak en medicijnen. Hierbij is aandacht voor een mogelijke relatie met HGKM.	Beginnende alcohol problematiek is moeilijk te herkennen voor professionals in de 0 ^{de} en 1 ^{ste} lijn; verslaving is de psychische ziekte met de hoogste treatment gap. Niet alleen de schadelijke effecten op de eigen gezondheid, maar ook de effecten op de directe omgeving zijn groot. <i>Samenhang Preventie- en handhavingsplan alcohol en jeugd en actieprogramma Geweld hoort nergens thuis</i>	GGD, i.s.m. Jellinek				X	
Snellere signalering, doorverwijzing en behandeling van psychische problematiek.	Via regionaal leerhuis training van medewerkers gemeenten, 0 ^{de} en 1 ^{ste} lijn professionals en vrijwilligers in vroegsignalering psychische	Vroegsignalering van psychische problematiek is een belangrijke stap in de ketenaanpak van psychische problematiek. Hierdoor kan eerder adequate begeleiding en behandeling worden geboden bij	GGD, i.s.m. Jellinek en GGZ centraal				X	

 	<p>problematiek/verward gedrag. Waarbij aandacht is voor een mogelijke relatie met HGKM en suïcidepreventie.</p>	<p>bijvoorbeeld stress gerelateerde klachten en is het mogelijk om het ontwikkelen van angst en/of een depressie te voorkomen.</p> <p>Via ZonMw is een subsidie beschikbaar voor de training van gemeentelijke teams rondom het thema (preventie van) verward gedrag/psychische problematiek. In overleg met de uitvoeringsdiensten wordt een aanvraag gedaan voor een samenhangend pakket van trainingen, dat aansluit bij de wensen van gemeenten.</p> <p><i>Samenhang suïcidepreventieproject en actieprogramma Geweld hoort nergens thuis.</i></p>					
<p>Snellere signalering van HGKM.</p> 	<p>Via regionaal leerhuis training van medewerkers gemeenten, 0de en 1ste lijn professionals in vroegsignalering HGKM.</p>	<p>Met extra aandacht voor professionals die werken met risicogroepen (ouderen, slachtoffers van mensenhandel en seksueel geweld.</p> <p><i>Samenhang actieprogramma Geweld hoort nergens thuis en regionale aanpak Mensenhandel</i></p>	Sturing, Veilig Thuis				
<p>Voorkomen van crises bij personen met een EPA ten gevolge van het verzuimen van het innemen van medicatie.</p> 	<p>Mogelijkheid inventariseren bereidheid van apothekers voor het inregelen van vroegsignalering van het niet ophalen van medicatie door EPA patiënten.</p>	<p>Deze maatregel was onderdeel van de Regionale Agenda Preventie & Vroegsignalering. Door de uitloop van de voorbeeld pilot uit Amsterdam, was het nog niet mogelijk deze maatregel uit te voeren in 2019 en is deze verplaatst naar 2020.</p>	GGD, Sturing			X	X
<p>Doorbreken van intergenerationele psychische problematiek en intergenerationeel geweld.</p>	<p>Inzet programma KOPP KOV (Voorheen KOPP KVO).</p>	<p>Recent onderzoek onder gezinnen die te maken hebben gehad met Veilig Thuis in Gooi en Vechtstreek, blijkt dat 2 op de 5 ouders zelf in de jeugd te maken heeft gehad met huiselijk geweld.</p>	Sturing, GGD, Jeugd en Gezin				X

	<p>Ook voor verslaving en psychische problematiek blijkt dat het opgroeien in een gezin met deze problematiek een risico vormt om hier later zelf mee te maken te krijgen.</p> <p><i>Samenhang actieprogramma Geweld hoort nergens thuis</i></p>					
---	--	--	--	--	--	--

Selectieve preventie								
Doel	Maatregel	Toelichting	RVE	Preventie pijler				
				Fysieke en sociale omgeving	Voorlichting en bewustwording	Regelgeving en handhaving	Signalering en advies	Ondersteuning
Bewustwording van zorgprofessionals ten aanzien van veiligheid in de thuissituatie van de patiënt. 	Voortzetting campagne 'is het veilig' voor zorgprofessionals, waarbij ook meer bekendheid wordt gegeven aan ondersteuning die Veilig Thuis kan bieden aan organisaties. Deze campagne wordt eind 2019 gestart en zal in 2020/2021 worden herhaald.	Vaak wordt er veel aandacht besteed aan de behandeling van een cliënt (bijv. het behandelen van een verslaving bij een cliënt). Daarbij is soms onvoldoende aandacht voor de veiligheid van andere gezinsleden. <i>Samenhang actieprogramma Geweld hoort nergens thuis</i>	Veilig Thuis, GGD, Sturing			X		
Meer bewustwording en handelingsbekwaamheid van inwoners t.a.v. psychische gezondheid/verward gedrag. 	Bijeenkomsten voor inwoners over psychische gezondheid/verward gedrag, met aandacht voor herkennen van HGKM. Elke gemeente kan naar behoefte binnen de looptijd van deze agenda één of meerdere	Sommige inwoners/vrijwilligers komen veel in aanraking met kwetsbare medemensen kunnen daardoor een belangrijke rol spelen in vroegsignalering. Veel naasten van mensen met beginnende problematiek hebben moeite om inzicht te krijgen waar ze met hun vragen terecht	GGD, gemeenten	X	X		X	X

	<p>inwonersbijeenkomsten organiseren.</p>	<p>kunnen. Op de inwonersbijeenkomsten wordt daarom aandacht besteed aan het regionale zorglandschap m.b.t. psychische problematiek/ verward gedrag.</p> <p>Gemeenten kunnen dit naar behoefte aanvragen. In overleg kan de Regio het programma verzorgen. De verdere organisatie (uitnodigingen, locatie, etc) is de verantwoordelijkheid van de gemeente.</p> <p><i>Samenhang suïcidepreventieproject</i></p>					
<p>Meer kennis, bewustwording t.a.v. overmatig alcoholgebruik bij 55-plussers.</p> 	<p>Publiekscampagne preventie overmatig alcoholgebruik bij 55-plussers.</p>	<p>Het alcoholgebruik onder volwassenen en ouderen in de regio Gooi en Vechtstreek is hoog, met name bij 55-75 jarigen. Alcoholgebruik bij deze doelgroep is, vanwege de lagere verdraagzaamheid van alcohol in het lichaam en in combinatie met medicijngebruik, extra risicovol. Tevens kan overmatig alcoholgebruik in sommige gevallen leiden tot psychische problematiek/verward gedrag of HGKM.</p> <p><i>Samenhang Preventie- en handhavingsplan alcohol en jeugd</i></p>	GGD	X	X		

Universele preventie								
Doel	Maatregel	Toelichting	RVE	Preventie pijler				
				Fysieke en sociale omgeving	Voorlichting en bewustwording	Regelgeving en handhaving	Signalering en advies	Ondersteuning
Meer kennis/bewustwording en vermindering stigma bij inwoners ten aanzien van psychische problematiek. 	Aansluiten bij landelijke campagne 'Hey, het is oké, waarbij de risicogroepen jongeren, jonge vrouwen, werknemers, huisartspatiënten met signalen van (beginnende) depressie en chronisch zieken en hun mantelzorgers extra aandacht krijgen.	In deze landelijke campagne staat het praten over psychische gezondheid centraal. Ook worden mensen, indien nodig, doorverwezen naar (zelf)hulpprogramma's of professionals. De landelijke campagne wordt regionaal ondersteund. Om de specifieke risicogroepen te bereiken wordt samengewerkt met Jeugd en Gezin, huisartsen, POH-GGZ verloskundigen, het herstellennetwerk en netwerken voor mantelzorgers. <i>Samenhang suicidepreventieproject</i>	GGD	X	X		X	
Toename kennis, bewustwording en handelingsperspectief en afname stigma bij inwoners ten aanzien van verward gedrag en GGZ problematiek in het bijzonder. Bekendheid onder inwoners van	Herhalen en doorontwikkelen publiekscampagne 'Kijk jij om of kijk jij weg'. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan het signaleringen van verward gedrag bij personen die geen overlast veroorzaken.	Er bestaan veel onjuiste ideeën over verward gedrag. Het ontbreekt vaak aan kennis over (signalen van) verward gedrag en het is vaak niet bekend waar signalen gemeld kunnen worden. <i>Samenhang suicidepreventieproject</i>	GGD, Sturing		X		X	

<p>advies/meldpunten verward gedrag/GGZ problematiek bij gemeenten.</p> 								
<p>Meer kennis, bewustwording en handelingsperspectief bij inwoners ten aanzien van HGKM.</p> 	<p>Herhaling publiekscampagne HGKM, met speciale aandacht voor specifieke risicogroepen die worden benoemd in het Actieprogramma geweld hoort nergens thuis. In 2021 is het onderwerp van de campagne ouderenmishandeling.</p>	<p>Het overgrote deel van de meldingen van HGKM komt via de politie. Op dat moment is er vaak al veel leed geleden. Daarom wordt er met deze maatregel specifiek ingezet op de inwoners.</p> <p><i>Samenhang actieprogramma Geweld hoort nergens thuis</i></p>	<p>Sturing , GGD, Veilig Thuis, Jeugd en Gezin</p>	X	X		X	
<p>Meer kennis, bewustwording en handelingsperspectief bij inwoners ten aanzien van HGKM.</p> 	<p>In communicatie vanuit de Regio en gemeenten aandacht vragen voor landelijke publiekscampagnes over HGKM.</p>	<p>Vanuit het ministerie van VWS en het Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis worden regelmatig publiekscampagnes over diverse onderwerpen geïnitieerd. Deze campagnes worden in de regio extra onder de aandacht gebracht.</p> <p><i>Samenhang actieprogramma Geweld hoort nergens thuis</i></p>	<p>GGD, Veilig Thuis</p>		X			
<p>Meer kennis, bewustwording ten aanzien van geweld tegen vrouwen.</p> 	<p>Jaarlijkse deelname van de regiogemeenten aan de wereldwijde actie 'Orange the World'.</p>	<p>In 2019 wordt voor het eerst door de gehele regio deelgenomen aan de actie.</p> <p><i>Samenhang actieprogramma Geweld hoort nergens thuis</i></p>			X			
<p>Versterken van weerbaarheid (zelfvertrouwen, veerkracht, sociale vaardigheden en een stabiele omgeving) van leerlingen.</p>	<p>Stimuleren en ondersteunen van scholen die via de Gezonde School Methode werken aan de mentale weerbaarheid van leerlingen.</p> <p>Naast een stimuleringsbudget, ontvangen scholen advies op maat</p>	<p>In 2019 hebben 17 scholen (zowel PO als VO) gebruik gemaakt van dit aanbod. Zij ontwikkelen een structurele en integrale aanpak voor mentale weerbaarheid op school, met aandacht voor educatie, schoolbeleid, signalering & doorverwijzing en ouderbetrokkenheid. In 2020 en 2021</p>	<p>GGD, Jeugd en Gezin</p>	X	X			X

	<p>van een Gezonde School Adviseur van de GGD.</p>	<p>wordt dit aanbod herhaald. Op deze manier wordt het aantal scholen dat structureel werkt aan mentale weerbaarheid uitgebreid.</p> <p>De Gezonde School aanpak voor mentale weerbaarheid/welbevinden biedt de kans de thema's welbevinden, weerbaarheid, suïcidepreventie, HGKM, etc. gecombineerd aan te bieden.</p> <p><i>Samenhang Preventie- en handhavingsplan alcohol en jeugd, Rookvrije Generatie en suïcidepreventie project</i></p>					
<p>Meer kennis en bewustwording bij leerlingen ten aanzien van kindermishandeling.</p> 	<p>Implementatie (hernieuwd) lesprogramma over kindermishandeling in het onderwijs. Dit wordt zoveel mogelijk geïmplementeerd op scholen die deelnemen aan de 'Handle with Care aanpak'.</p>	<p>Vanuit het landelijk actieprogramma Geweld hoort nergens thuis wordt gewerkt aan een (hernieuwd) lesprogramma over kindermishandeling. Zodra dit lesprogramma gereed is, wordt dit regionaal geïmplementeerd.</p> <p>De implementatie van dit programma bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lesprogramma voor gebruik in de klas. • Training van aandachtfunctionarissen/ leerkrachten voor het inzetten van dit programma. • Rond de zomerperiode extra aandacht voor huwelijksdwang en achterlating. <p><i>Samenhang actieprogramma Geweld hoort nergens thuis</i></p>	<p>Sturing , GGD, Jeugd en Gezin, Veilig Thuis</p>	<p>X</p>		<p>X</p>	
<p>Meer kennis en bewustwording bij leerlingen ten aanzien van kindermishandeling.</p>	<p>Via subtiel voorlichtingsmateriaal jongeren op het voortgezet onderwijs en mbo voorlichten over HGKM.</p>	<p>Op verzoek van het ROC wordt een subtiele voorlichtingscampagne ontwikkeld. Het verzoek is dat jongeren anoniem, zonder dat dit zichtbaar is voor andere jongeren, informatie krijgen over HGKM en welke</p>					

	<p>stappen zij kunnen ondernemen als zij zich zorgen maken.</p> <p><i>Samenhang actieprogramma Geweld hoort nergens thuis</i></p>					
---	---	--	--	--	--	--

Samenwerking met professionals en ervaringsdeskundigen

Voor de uitwerking van de maatregelen uit deze agenda wordt samengewerkt met professionals uit de regio (gemeenten, Veilig Thuis, Jeugd en Gezin, verslavingszorg, welzijnswerk, politie, GGZ, ervaringsdeskundige(n)). Driemaal per jaar komt een interdisciplinaire werkgroep samen.

Naast samenwerking in de uitwerking van de maatregelen uit deze Agenda, wordt in deze werkgroep besproken hoe preventie (nog) meer een plek kan krijgen binnen activiteiten vanuit de verschillende organisaties en zal daarin waar mogelijk samen worden opgetrokken.

Overlap met andere projecten/beleidsplannen

Preventie is een integraal onderdeel van het beleidsplan Bescherming en Opvang en wordt in samenhang met de andere projecten uit dit beleidsplan uitgevoerd. Van belang hierbij is integratie met de maatregelen uit het Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis, de aanpak Mensenhandel, het Preventie- en Handhavingsplan alcohol en jeugd (PHP)/Rookvrije Generatie, de activiteiten van het regionale Herstelnetwerk Gooi en Vechtstreek en het suïcidepreventieproject (dat vanaf oktober 2019 in de verschillende gremia wordt besproken). In hoofdstuk 8 is per maatregel beschreven aangegeven als deze overlap heeft met één van bovengenoemde programma's.

De maatregelen uit deze Regionale Agenda worden uitgevoerd door één persoon van de GGD, die ook verantwoordelijk is voor het PHP. Deze persoon is ook lid van de Taskforce HGKM en diverse werkgroepen van het Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis. Op deze wijze wordt de integratie van bovengenoemde programma's gewaarborgd.

Versterken met lokale aanpak

In de Regionale Agenda Preventie en Vroegsignalering 2018-2019 was een overzicht van maatregelen opgenomen die gemeenten lokaal konden inzetten. In de praktijk bleek, door allerlei acute zaken, de uitvoering van deze preventieve maatregelen niet veel prioriteit te krijgen. Om gemeenten te inspireren en ondersteunen om (nog) meer in te zetten op lokale preventie maatregelen, wordt een inspiratiebijeenkomst 'GGZ preventie in gemeentelijk beleid' georganiseerd. Hierin worden landelijke adviezen en good practices gedeeld.

Aanvullend kan de GGD gemeenten adviseren bij de (door)ontwikkeling van de lokale aanpak van preventie van HGKM en psychische problematiek.

Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie van deze Agenda vindt plaats door middel van:

- Verantwoording van de projectresultaten. Na afloop van de looptijd van deze agenda wordt een verantwoording van de projectresultaten opgeleverd. Hierin worden de maatregelen, het bereik en de uitvoering verantwoord.
- Door middel van de volgende monitoren worden de vorderingen in het preventiebeleid in de regio Gooi en Vechtstreek in kaart gebracht:
 - Monitor regionaal Actieprogramma geweld hoort nergens thuis. Halfjaarlijks wordt er een tussenrapportage opgeleverd over de voortgang van het regionale Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis. De voortgang van de preventieve activiteiten op het gebied van HGKM wordt in deze tussenrapportage ondergebracht.

- Landelijke monitor aanpak verward gedrag. Binnen de monitor verward gedrag wordt veel aandacht besteed aan preventie & vroegsignalering. Deze monitor biedt aanknopingspunten voor de doorontwikkeling van beleid en good practices voor het implementeren van preventieve maatregelen. De regie voor het invullen van deze monitor ligt bij de Regio.
- Optioneel: voortzetting pilot monitor sociaal kwetsbare groepen. Een wens van gemeenten is om het beleid voor kwetsbare groepen in de regio (nog) meer te baseren op onderzoek en lokale/regionale cijfers. Deze cijfers kunnen tevens ondersteunend zijn bij de vorming van het nieuwe beleidsplan Bescherming en Opvang. In één gemeente wordt een pilot met deze monitor uitgevoerd. De resultaten van deze pilot worden voor de zomer van 2020 opgeleverd. Op basis van de ervaringen en resultaten van deze pilot, wordt besloten of de monitor regionaal/in meerdere gemeenten wordt uitgevoerd. Afhankelijk hiervan wordt al dan niet een aanvullend voorstel ingediend.

7. Planning 2020 t/m juni 2021

Maatregel		2020				2021	
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
Geïndiceerde preventie	Promoten van zelfhulpprogramma's voor mensen met lichte verslavingsproblematiek via 30dagengezonder, IkPas en een publiekscampagne alcoholmatiging en huisartsen.						
	Via regionaal leerhuis training van medewerkers gemeenten, 0 ^{de} en 1 ^{ste} lijn professionals in vroegsignalering overmatig gebruik alcohol, tabak en medicijnen. Hierbij is aandacht voor een mogelijke relatie met HGKM.						
	Via regionaal leerhuis training van medewerkers gemeenten, 0 ^{de} en 1 ^{ste} lijn professionals en vrijwilligers in vroegsignalering psychische problematiek/verward gedrag. Waarbij aandacht is voor een mogelijke relatie met HGKM.						
	Via regionaal leerhuis training van medewerkers gemeenten, 0 ^{de} en 1 ^{ste} lijn professionals in vroegsignalering HGKM.						
	Mogelijkheid inventariseren bereidheid van apothekers voor het inregelen van vroegsignalering van het niet ophalen van medicatie door EPA patiënten.						
	Inzet programma KOPP KOV. Hierbij wordt onderzocht of het mogelijk is de leeftijdsgroep (4-18 jaar) te verruimen naar 4-25 jaar in 2021. Dit wordt ondergebracht in het voorstel voor de begroting van (preventieve) verslavingszorg 2021.						
Selectieve preventie	Voortzetting campagne 'is het veilig' voor zorgprofessionals, waarbij ook meer bekendheid wordt gegeven aan ondersteuning die Veilig Thuis kan bieden aan organisaties. Deze campagne wordt in 2019 gestart en zal in 2020/2021 worden herhaald.						
	Bijeenkomsten voor inwoners over psychische gezondheid/verward gedrag, met aandacht voor herkennen van HGKM.						
	Publiekscampagne overmatig alcoholgebruik bij 55-plussers.						
Universele preventie	Aansluiten bij landelijke campagne 'Hey, het is oké, waarbij de risicogroepen jongeren, jonge vrouwen, werknemers, huisartspatiënten met signalen van (beginnende) depressie en chronisch zieken en hun mantelzorgers extra aandacht krijgen.						
	Herhalen en doorontwikkelen publiekscampagne 'Kijk jij om of kijk jij weg'. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan het signaleringen van verward gedrag bij personen die geen overlast veroorzaken.						
	Herhaling publiekscampagne HGKM, met speciale aandacht voor specifieke risicogroepen die worden benoemd in het Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis. In 2021 is het onderwerp van de campagne ouderenmishandeling.						

	In communicatie vanuit de Regio en gemeenten aandacht vragen voor landelijke publiekscampagnes over HGKM.						
	Jaarlijkse deelname van de regiogemeenten aan de wereldwijde actie 'Orange the World'.						
	Stimuleren en ondersteunen van scholen die via de Gezonde School Methode werken aan de mentale weerbaarheid van leerlingen. Naast een stimuleringsbudget, ontvangen scholen advies op maat van een Gezonde School Adviseur van de GGD.						
	Implementatie (hernieuwd) lesprogramma over kindersmishandeling in het onderwijs. Dit wordt zoveel mogelijk geïmplementeerd op scholen die deelnemen aan de 'Handle with Care aanpak'.						
	Via subtiel voorlichtingsmateriaal jongeren op het voortgezet onderwijs en mbo voorlichten over HGKM.						
Monitoring en evaluatie	Verantwoording projectresultaten.						
	Beslissing uitbreiden pilot monitor sociaal kwetsbare groepen.						
Advisering lokale aanpak	Ondersteuning van gemeenten bij lokale aanpak.						
	Inspiratiebijeenkomst lokale aanpak preventie Bescherming en Opvang voor gemeente ambtenaren.						

8. Randvoorwaarden

Budget

Personele kosten:

GGD Gooi en Vechtstreek wordt 8 uur per week ingezet voor de coördinatie van deze Regionale Agenda. De kosten hiervoor zijn gedekt vanuit het uitvoeringsprogramma Bescherming en Opvang.

Niet-personele kosten:

Een toelichting op de begroting van niet-personele kosten is opgenomen in onderstaande tabel. Deze kosten worden gedekt vanuit:

- De begroting Bescherming & Opvang, waarbinnen jaarlijks €36.500,- is begroot voor de uitvoering van de activiteiten uit deze agenda die niet anderszins gedekt zijn. Voor de totaalperiode 2020 t/m juni 2021 is dit in totaal €54.750,-. De maatregelen uit deze Agenda worden binnen dit totaalbedrag uitgevoerd. Afhankelijk van de actuele ontwikkelingen en behoeften van gemeenten en stakeholders kan, indien noodzakelijk en passend, geschoven worden met budgetten tussen maatregelen.
- De begroting van het Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis.
- De begroting van diverse overlappende programma's, zoals, zoals het Preventie- en handhavingplan alcohol en Jeugd 2017-2020 (PHP), de publiekscampagne 30dagengezonder en het project Rookvrije Generatie.

Maatregel		Kosten
Algemeen	Inzet ervaringsdeskundigen en professionals bij de uitwerking van de maatregelen uit deze Agenda.	€3.500,-
	Inspelen op actuele ontwikkelingen/campagnes m.b.t. preventie van HGKM/ psychische problematiek.	€2.000,-
Geïndiceerde preventie	Promoten van zelfhulpprogramma's voor mensen met lichte verslavingsproblematiek via 30dagengezonder, IkPas en een publiekscampagne alcoholmatiging en huisartsen.	Geen (vanuit o.a. PHP)
	Via regionaal leerhuis training van medewerkers gemeenten, 0 ^{de} en 1 ^{ste} lijn professionals in vroegsignalering overmatig gebruik alcohol, tabak en medicijnen. Hierbij is aandacht voor een mogelijke relatie met HGKM.	Geen (vanuit PHP)
	Via regionaal leerhuis training van medewerkers gemeenten, 0 ^{de} en 1 ^{ste} lijn professionals en vrijwilligers in vroegsignalering psychische problematiek/verward gedrag. Waarbij aandacht is voor een mogelijke relatie met HGKM.	Hiervoor wordt, in overleg met de uitvoeringsdiensten een subsidieaanvraag ingediend bij ZonMw
	Via regionaal leerhuis training van medewerkers gemeenten, 0 ^{de} en 1 ^{ste} lijn professionals in vroegsignalering HGKM.	€1.000,- Grotendeels met behulp van inzet medewerkers Regio
	Mogelijkheid inventariseren bereidheid van apothekers voor het inregelen van vroegsignalering van het niet ophalen van medicatie door EPA patiënten.	Geen kosten
	Inzet programma KOPP KOV. Hierbij wordt onderzocht of het mogelijk is de leeftijdsgroep (4-18 jaar) te verruimen naar 4-25 jaar in 2021. Dit wordt ondergebracht in het voorstel voor de begroting van (preventieve) verslavingszorg 2021.	Geen (vanuit inzet Jellinek, gefinancierd uit begroting Bescherming & Opvang)

Selectieve preventie	Voortzetting campagne 'is het veilig' voor zorgprofessionals, waarbij ook meer bekendheid wordt gegeven aan ondersteuning die Veilig Thuis kan bieden aan organisaties. Deze campagne wordt in 2019 gestart en zal in 2020/2021 worden herhaald.	€3.000,-
	Bijeenkomsten voor inwoners over psychische gezondheid/verward gedrag, met aandacht voor herkennen van HGKM.	€3.500,-
	Publiekscampagne overmatig alcoholgebruik bij 55-plussers.	Geen (vanuit PHP)
Universele preventie	Aansluiten bij landelijke campagne 'Hey, het is oké, waarbij de risicogroepen jongeren, jonge vrouwen, werknemers, huisartspatiënten met signalen van (beginnende) depressie en chronisch zieken en hun mantelzorgers extra aandacht krijgen.	€6.750,-
	Herhalen en doorontwikkelen publiekscampagne 'Kijk jij om of kijk jij weg'. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan het signaleren van verward gedrag bij personen die geen overlast veroorzaken.	€11.000,-
	Herhaling publiekscampagne HGKM, met speciale aandacht voor specifieke risicogroepen die worden benoemd in het Actieprogramma geweld hoort nergens thuis. In 2021 is het onderwerp van de campagne ouderenmishandeling.	Geen (vanuit Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis)
	In communicatie vanuit de Regio en gemeenten aandacht vragen voor landelijke publiekscampagnes over HGKM.	€2.000,-
	Jaarlijkse deelname van de regiogemeenten aan de wereldwijde actie 'Orange the World'.	Geen (vanuit actieprogramma Geweld hoort nergens thuis)
	Stimuleren en ondersteunen van scholen die via de Gezonde School Methode werken aan de mentale weerbaarheid van leerlingen. Naast een stimuleringsbudget, ontvangen scholen advies op maat van een Gezonde School Adviseur van de GGD.	€15.000,-
	Implementatie (hernieuwd) lesprogramma over kindersmishandeling in het onderwijs. Dit wordt zoveel mogelijk geïmplementeerd op scholen die deelnemen aan de 'Handle with Care aanpak'.	Geen (vanuit actieprogramma Geweld hoort nergens thuis)
	Via subtiel voorlichtingsmateriaal jongeren op het voortgezet onderwijs en mbo (als posters, stickers op toilet, website) voorlichten over HGKM.	Geen (vanuit actieprogramma Geweld hoort nergens thuis)
Monitoring en evaluatie	Verantwoording projectresultaten.	Geen
	Pilot monitor sociaal kwetsbare groepen en beslissing uitbreiden pilot.	€5.500,-
Advisering lokale aanpak	Ondersteuning van gemeenten bij lokale aanpak.	Geen
	Inspiratiebijeenkomst lokale aanpak preventie Bescherming en Opvang voor gemeente ambtenaren.	€1.500,-
Totaal		€54.750,-

Bijlage A: Pijlers van preventie

Effectieve preventie van HGKM en psychische problematiek vraagt om een integrale aanpak. Daarin worden verschillende maatregelen en interventies in samenhang ingezet voor diverse doelgroepen en hun omgeving.

Om deze aanpak vorm te geven, dient ingezet te worden op de vijf verschillende pijlers van preventie, zoals gedefinieerd door het Centrum Gezond Leven. Toepast op HGKM en psychische problematiek vertegenwoordigen de pijlers de volgende aspecten:

1. **Pijler fysieke en sociale omgeving.** Psychische problemen en HGKM komen vaker voor in wijken waarin onveiligheid, een laag voorzieningenniveau of armoede heersen. Nog groter is de invloed van bewoners: goed contact met de buren is een belangrijke beschermende factor. Deze pijler is veelal een lokale aangelegenheid.
2. **Pijler regelgeving en handhaving.** gaat over het uitvoeren van wettelijke taken. Deze pijler is beperkt van toepassing voor preventie van HGKM en psychische problematiek.
3. **Pijler voorlichting en educatie.** Voorlichting over HGKM en psychische problematiek helpt om onjuiste ideeën en vooroordelen weg te nemen en het praten over problemen te normaliseren. Ook draagt het bij aan bewustwording van de rol van de sociale omgeving bij de signalering van deze problematiek.
4. **Pijler signalering en advies.** Het is van groot belang dat zorgverleners en inwoners de risicofactoren en signalen van psychische problematiek en HGKM herkennen. Gemeenten kunnen een bijdrage leveren door intermediairs (zoals buurtteams of docenten) te faciliteren.
5. **Pijler ondersteuning.** Preventieve ondersteuning is gericht op mensen met beginnende psychische problematiek of risicogroepen. Onder mensen die niet snel hulp vragen, vraagt de toeleiding naar ondersteuning extra aandacht. Soms is een lokale aanpak van suïcidepreventie wenselijk.